

BO'LAJAK ME'MORLARNI TAYYORLASHDA ARXITEKTURAVIY GRAFIKANING O'RNI

Xudayberdiyev Bobir Boturovich

Jizzax Politehnika instituti «Arxitekturaviy loyihalash» kafedrası assistenti

Yoqubova Qurbonay Ilmir qizi

JizPi talabasi

Annotatsiya: Arxitekturaviy grafikani o'rganish zarurati "Arxitektura" bakalavriat yo'nalishi talabalarining kelajakdagi kasbinining shartlariga bog'liq bo'lib, ular grafik tasvirlarni - binolar va inshootlarning pasportlariga kiritilgan arxitektura inshootlariga tegishli chizmalarni, ma'lumotnomalarni, ko'rsatmalarni va boshqa hujjatlarni o'qishlari kerak. Maqolaning maqsadi "Arxitekturaviy grafika" fanining oliy ta'lim tizimidagi roli va o'rinlarini aniqlash, uning maqsad va vazifalarini tahlil qilish va umumlashtirishdan iborat. Yuqorida aytilganlardan kelib chiqqan holda, arxitekturaviy grafika kursini o'rganish bo'lajak me'morga chizma yaratish bo'yicha bilimlarni, standartlar talablariga muvofiq grafik va matnli konstruktorlik hujjatlarini o'qish va tuzish qobiliyatini berib, olingan bilim va ko'nikmalarni amaliyotda qo'llay olishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: oliy ta'lim; arxitektura yo'nalishi, arxitekturaviy grafika, arxitekturaviy qalamtasvir, tonal va rangli grafika, grafik vositalar va texnikalar, chiziq, ton, yorug' soya.

Аннотация: Необходимость изучения архитектурной графики зависит от условий будущей профессии студентов бакалавриата «Архитектура», создающих графические изображения – чертежи, справки, инструкции и другие документы, относящиеся к архитектурным сооружениям, включаемые в паспорта зданий и структуры. Цель статьи – определить роль и место предмета «Архитектурная графика» в системе высшего образования, проанализировать и обобщить его цели и задачи. Исходя из вышеизложенного, изучение курса архитектурной графики дает будущему архитектору знания черчения, умение читать и создавать графическую и текстовую проектную документацию в соответствии с требованиями стандартов, а также применять полученные знания и навыки на практике.

Ключевые слова: высшее образование; направление архитектуры; Архитектурная графика, тоновая и цветная графика, графические средства и приемы, линия, тон, свет и тень.

Abstract: The need to study architectural graphics depends on the conditions of the future profession of undergraduate students in "Architecture" who create graphic images - drawings, certificates,

instructions and other documents related to architectural structures included in the passports of buildings and structures. The purpose of the article is to determine the role and place of the subject "Architectural Graphics" in the higher education system, to analyze and summarize its goals and objectives. Based on the above, studying a course in architectural graphics gives the future architect knowledge of drawing, the ability to read and create graphic and text design documentation in accordance with the requirements of the standards, as well as apply the acquired knowledge and skills in practice.

Key words: *higher education; direction of architecture; Architectural graphics, tone and color graphics, graphic tools and techniques, line, tone, light and shadow.*

KIRISH

Inson qadimdan o'zi uchun uy qurib, atrof-muhitni tartibga solib keladi. Hozirgi vaqtda ham bu muammo o'z dolzarbligini yo'qotmagan. Shu sababli, bir qator ta'lim muassasalari o'z hududlarida arxitektura muammolarini hal qilish uchun cheklangan miqdordagi mutaxassislarni tayyorlash kabi qiyin vazifani o'z oldilariga qo'ydilar. Talabalarning kasbiy faoliyati sohalari arxitektura ob'ektlarini rejalashtirish va loyihalash: ochiq maydonlarni tashkil etish, tashqi muhitni loyihalashdan iboratdir [1].

Arxitektura me'moriy grafikaga asoslanadi, chunki u loyihalash va rejalashtirish ishlarining grafik qismini badiiy bajarish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Tasvir qurilishi tasviriy san'at sohasida ham maxsus bilimlarni, ham ma'lum ko'nikmalarni talab qiladi. Bunday ko'nikmalarni shakllantirish juda qiyin ishdir. Ta'limning ushbu yo'nalishini tanlagan abituriyentlar o'qishga kirishda ijodiy imtihon topshirmaydilar va ko'pincha badiiy tayyorgarlikka ega bo'lmaydilar.

Shuning uchun asosiy ta'lim dasturining bazaviy qismiga "Arxitekturaviy loyihalash asoslari" fani kiritilgan. "Arxitektura" oliy ta'limning davlat ta'lim standartiga muvofiq, fanni o'rganish talabalarda "loyiha hujjatlarini grafik taqdim etishning asosiy usullari va vositalarini o'zlashtirish va tasviriy san'at ko'nikmalarini egallash" kompetensiyasini rivojlantirishga qaratilgan. Fanni o'rganishdan maqsad talabalarga tasviriy san'at, me'morchilik grafikasi va kompozitsiya asoslari, qurilishning nazariy va amaliy asoslari bo'yicha bilimlarni egallashdan iborat.

Asosiy qism. O'rganilayotgan material quyidagi bo'limlardan iborat: tasvir vositalari va me'moriy grafikaning turlari; arxitektura grafikasi usullari; me'moriy grafikaning o'ziga xos xususiyatlari; tonal va rangli grafikalar; amaliy chizmada ortogonal proyeksiyalar; arxitektura rejalarini, uchastkalarini, binolarning fasadlarini loyihalash; vizual tasvirlar - aksonometrik tasvirlar, landshaft va uning tarkibiy qismlarining perspektiv tasvirlari; chizmaning tuzilishi va tarkibi; bosh reja chizmalari; arxitektura loyihalari taqdimoti; badiiy dizayndagi naqsh va kompozitsiya vositalari - massa, tekstura va tekstura, rang,

nisbatlar, masshtab, ritm, simmetriya, assimetriyani vizual idrok etish; kompozitsiya turlari - frontal, hajmiy va chuqur fazoviy [2].

O'quv materialining tarkibida me'moriy grafikaning tasviriy vositalari va turlarini, me'moriy grafika usullarini, tonal va rangli grafikani ko'rib chiqish; chizmachilikda ortogonal proyeksiyalardan keyin o'rganish, arxitektura rejalari, uchastkalari, bino fasadlarini loyihalash; landshaft va uning qismlarining vizual tasvirlarini (aksonometrik va perspektiv) joriy etish; badiiy loyihalashdagi kompozitsiya vositalari va qonuniyatlari: massa, faktura va teksturani vizual idrok etish, rang, nisbat, masshtab, ritm, simmetriya, assimetriyani o'rganishga bag'ishlanadi. Kompozitsiya turlari: frontal, hajmiy va chuqur-fazoviy.

Grafik mahorat – san'atning har qanday shaklida rassom, arxitektor va dizaynerning ijodiy mahoratining muhim tarkibiy qismidir [3]. Arxitekturaviy g'oyani loyihalash uchun zamonaviy grafik vositalar juda xilma-xil bo'lib, asosan kompyuter grafikasi dasturlaridan foydalanishga asoslangan. Biroq, bo'lajak me'morni tayyorlashning aniq vazifalari qo'lda grafika san'atini o'zlashtirishni talab qiladi, bu esa talabaning aqliy, ijodiy va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishga, uning eskiz va loyiha ishining o'ziga xos xususiyatlarini tushunishga yordam beradi.

“Arxitekturaviy grafika” kursini o'rganayotganda talaba arxitektura grafikasi va kompozitsiyadan hajmli-fazoviy shakllarni inson idrok etishining o'ziga xos xususiyatlari, ularning birligi va yaxlitligiga, grafika yordamida estetik ifodaviyligiga erishish bilan bog'liq ma'lumotlarni oladi, chizmalar va ko'rgazmali materiallarni yaratishda qo'llaniladigan tamoyillar va usullar bilan tanishishadi [4]. Grafika - chiziq, ton, yorug'soya va rang yordamida chiziqli tasvirlash usuli ustunlik qiladigan tasviriy san'at turi.

Arxitekturaviy grafika - bu loyihani yaratishda paydo bo'ladigan tasviriy muammolarga grafik san'at vositalari va usullarini qo'llash. Grafik vositalar va texnikalar arxitekturaviy loyihalash jarayonida eskizdan boshlab toki loyihaning ishchi chizmalarini ishlab chiqish bilan yakunlanadi. Loyihalashning dastlabki bosqichida arxitektura grafikasi umumiy me'moriy g'oyani kompozitsion izlash elementi sifatida, kelajakdagi inshootni loyihalashning dastlabki variantlarini tezda aniqlash vositasi sifatida ishlatiladi; bu bosqichda, asosan, grafik chizish usullari qo'llaniladi[5].

Bundan tashqari, me'moriy grafika aniq me'moriy chizmani ishlab chiqishda element sifatida ishlatiladi va uni amalga oshirish uchun mo'ljallangan tugallangan loyihaga keltiradi. Loyihaning ushbu yakuniy bosqichida kompozitsion izlanishlar vositasi sifatida grafikaning roli loyihani grafik tarzda amalga oshirishga yo'l beradi, bu yerda asosan chizma usullari qo'llaniladi (ortogonal proyeksiyalar, aksonometriya va perspektiva).

Grafika tasviriy san'atning bir turi bo'lib, uning asosiy badiiy vositalari chiziq, chiziq, nuqta, dog', ton, yorug'soyadir. Arxitekturaviy grafika - bu me'moriy obyektni tasvirlaydigan vositalar to'plami. Ushbu fanni o'zlashtirish arxitektura mahoratini o'rganishning birinchi, eng muhim bosqichidan boshlanadi va me'moriy chizma, me'moriy eskiz va me'moriy tasvir bilan tanishishni o'z ichiga oladi.

Arxitekturaviy qalamtasviri - obyektning o'lchami, shakli va konstrukttsiyasi haqida ma'lumot beruvchi tasvir. U, albatta, chizma geometriya qonunlaridan foydalanib bajarilgan bo'lishi kerak. Chizma loyihalash ishlarining barcha bosqichlari krok (fr. croquis: croquer - chizish, tez chizgi; rangtasvir, haykaltaroshlik yoki arxitektura asarining eng xarakterli xususiyatlarini aks ettiruvchi, odatda qalam bilan ishlangan nabroska), o'lchash, eskiz, ishchi, ko'rgazmali chizma).

Akademik ta'limning birinchi yilida u olingan grafik ko'nikmalarni namoyish etish va kompozitsion qobiliyatlarni rivojlantirish vositasi bo'lib xizmat qiladi [6]. Loyiha topshirig'ini ishlab chiqish jarayonida me'moriy eskiz va me'moriy chizma amalga oshiriladi.

Arxitektura eskizi - loyiha qidiruvining tasviriy shakli, erkin grafik shaklda ifodalangan ijodiy kontseptsiyani ifodalash va takomillashtirish usuli. Arxitekturaviy qalamtasvir - arxitektura asari tasvirlangan har qanday tasvirdir. Arxitekturaviy qalamtasvirining mavzusi mustaqil ma'noga ega bo'lishi mumkin (naturadan nabroska, grafik illyustratsiya va boshqalar).

Ayrim hollarda uni mustaqil san'at turi - dastgohli grafika sifatida tasniflash mumkin (masalan, Piranezi me'moriy kompozitsiyalari). Me'mor uchun eskiz va qalamtasvir mahorati juda muhimdir. Yuqori darajadagi grafik mahorat sizga professional kontseptsiyani, loyihalashtirilgan obyektning "g'oyasini", uning rivojlanishining dastlabki bosqichida to'liqroq yetkazish imkonini beradi [7]. Bundan tashqari, arxitekturaviy qalamtasvirilarida ravonlik atrof-muhit tafsilotlarini tasvirlash uchun zarurdir unda me'moriy obyekt haqiqiy o'lchamlarga ega bo'ladi va inson va tabiat bilan to'g'ri bog'lanadi. 18-asr fransuz faylasufi Deni Didro: "Rasm chizishni ham yozishni o'rgatgandek o'rgatadigan mamlakat tez orada san'at, fan va hunarmandchilik bo'yicha boshqa barcha mamlakatlardan o'zib ketadi" [8] deb yozgan edi. Hozirgi vaqtda me'mor chizmasi oddiygina professional muloqot vositasi yoki dialogning "tili" sifatida belgilanmaydi: me'mor - ijrochi - iste'molchi, balki ijodiy jarayonning asosiy vositalaridan biri sifatida talqin etiladi.

Arxitektura ta'limining maqsadi talabalarni faol ijodiy amaliyotga tayyorlashdan iborat. Madaniyat tizimida arxitektura alohida o'rin tutadi va asosiy rollardan biri me'morga yuklangan - bu go'zallik yaratish. Ammo go'zallikni yaratish uchun u uni

"ko'rishi", o'zidan "o'tkazishi" va uni qog'ozga tushira olishi kerak. Arxitektura grafikasi bo'yicha muvaffaqiyatli ishlash uchun dunyoni rassomning ko'zi bilan ko'rish, odatdagidan g'ayrioddiy narsalarni sezish, kuzatuvchan va g'ayratli bo'lish qobiliyatini rivojlantirish kerak. Har qanday loyiha topshirig'ini muvaffaqiyatli bajarish uchun me'mor qalamtasvir san'atini egallashi kerak[9]. Yuqori qalamtasvir san'ati bo'lajak me'morlarning professionalligining sifat mezonlaridan biridir. Shu munosabat bilan me'mor uchun zarur bo'lgan ijodkorlik kabi fazilatni alohida ta'kidlab o'tmoqchiman. Ijodkorlik - bu talabalar va professor-o'qituvchilarning salohiyatini ochishga yordam beradigan, mavjud qiyinchiliklarga qarshilik ko'rsatishga ta'sir qiluvchi va favqulodda vaziyatlardan favqulodda yo'llarni topishga yordam beradigan omildir. "Ijodkorlik" tushunchasi nimani o'z ichiga oladi? A.I. Subetto ta'rifiga ko'ra, bular: - inson faoliyatining har qanday sohasida ijodiy fikrlash, hayotiy muammolarning o'ziga xos yechimlarini muddatidan oldin topish qobiliyati; - kasbiy sohada ijodiy muammolarni hal qilish qobiliyati; - boshqaruv usullari va uslublarini bilish asosida tafakkurning psixologik inertsiasini boshqarish qobiliyati; - xavf ostida qaror qabul qilish qobiliyati; - mantiq qonunlari va tafakkurning evristik usullarini bilish; - natijaning ideal sifatiga e'tibor qaratgan holda kuchli fikrlash nazariyalari vositasini hayotiy vaziyatlarda qo'llash bilimi va qobiliyati; - atrofimizdagi dunyo, tizimlar va ob'ektlarning asosiy qonuniyatlarini tushunish. Dunyo taraqqiyotning yangi shakliga kirib, sanoat jamiyatidan postindustrial, axborotlashgan jamiyatga o'tmoqda. Yangi texnologiyalar, kompyuter tarmog'i, kompyuter grafikasi, maxsus ko'paytirish uskunalari, eng murakkab istiqbollari va fazoviy tasvirlarni avtomatik chizma mashinalarida tez va oson qurish, internet hayotimizga jadal kirib bormoqda. Shunday ekan, talabalarda, bo'lajak me'morlarda ijodkorlikni rivojlantirish o'qituvchilarning birlamchi vazifasidir[10]. Tasviriy san'at o'qituvchilari sifatida biz bu muammoning yechimini talabalar - me'morlarning badiiy qobiliyatlarini rivojlantirish va takomillashtirishda, xususan, qalamtasvir san'atini puxta egallashda ko'ramiz. Qalamtasvir san'ati bir necha bosqichlarni o'z ichiga oladi: kuzatuvchanlik, yaxlit ko'rish, vizual xotira. P.P.Konchalovskiy, "... san'atkorning butun hayoti uzluksiz kuzatishlar va taassurotlar zanjiri sifatida bo'lishi kerak" [11]. Tasviriy san'atni o'qitish jarayonida quyidagi pedagogik vazifalar uzviy bog'liqdir:

- tabiiy kuzatish qobiliyatini tarbiyalash va rivojlantirish;
- voqelikni yaxlit ko'rish va idrok etish;
- vizual xotirani rivojlantirish va mustahkamlash;
- ilgari idrok qilingan narsa haqida fikr uyg'otish qobiliyati.

Ushbu muhim fazilatlarining ahamiyatini yaxshiroq tushunish uchun rasm chizishni o'rganish jarayonini qisqacha tahlil qilaylik. Auditoriyada uzoq muddatli o'quv qalamtasviri nima beradi?

Uzoq muddatli kuzatish va uni batafsil o'rganishga asoslangan hayotdan olingan o'quv qalamtasvirini o'qitishning asosiy an'anaviy shakli hisoblanadi. U rassom ko'rgan narsalarni; ularning xarakterli xususiyatlari shakllari va plastik xususiyatlarini ishonchli tarzda yetkazishni o'rgatadi.

Qalamtasvir asosiy muhim nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni beradi. Bilimlar kuzatish perspektivasining asoslarini, fizikaning ayrim savollarini (yorug'likning tarqalish qonuniyatlari, optika), yorug'lik va soya munosabatlari (ton) haqidagi tushunchalarni, odam va hayvonlarning plastik anatomiyasi asoslarini o'z ichiga oladi. Arxitektura grafikasining asosiy o'ziga xos xususiyati tasvirlashning ikkita usuli - qalamtasvir va chizmaning birgalikda qo'llanilishidir.

Arxitektura chizmasida qalamtasvir usullari va chizmachilik usullarining birgalikda qo'llanilishi tanlangan me'moriy yechimni baholash va uni naturada amalga oshirish uchun zarur bo'lgan qalamtasvir va chizmaning ma'lumot mazmunini oshirishga yordam beradi [12]. Tasviriy san'atning har bir turi o'ziga xos tasvir vositalariga, jumladan, asar materialiga ega. Arxitekturaviy loyihalardagi barcha ko'p sonli tasvirlash usullarini chiziqli, tonal, yorug'soya va polixromga qisqartirish mumkin, bunda chiziq, ton (axromatik ranglar), yorug'soya va rang asosiy tasvirlash vositalari hisoblanadi. Oq-qora arxitektura grafikasida tasviriy vositalar: nuqta, shtriz, qora va oq ranglardir. Chiziq eng keng tarqalgan tasvirlash vositasidir.

Har qanday kuzatish obyekti inson ko'zi orqali obyektning konturini (uning tashqi chizig'ini), obyekt sirtlarining chegaralarini (ularning chiziqli konturlari shaklida) kuzatiladi. Obyektni chiziqli (kontur) idrok etish obyektning o'lchami, massasi, shakli va rakursi haqida mazmunli ma'lumot beradi. Har qanday tasvirni, shu jumladan tonal va rangli qurish uchun asos ham chiziqdir.

Chiziqli grafika - chizma, eskiz, qalamtasvirni bajarishning asosiy texnikasi hisoblanadi. Uning ifodaviligining asosiy vositasi - chiziqlarning qog'oz yuzasi bilan qarama-qarshi munosabati. Chiziqlarning turli fakturalari, qog'oz materialiga, asboblarga va bajarish texnikasiga qarab, shaklning moddiyligi haqida boshqacha taassurot qoldiradi.

Chiziqli grafika obyekt muhitining me'moriy shakli va tafsilotlarini tasvirlashning eng keng tarqalgan oddiy usuli bo'lib, me'mor uchun ushbu texnikani o'zlashtirishning alohida ahamiyatini tushuntiradi. Chiziqli qalamtasvirni bajarishda quyidagi tamoyillarni hisobga olish kerak:

1. Chiziq yaqinidagi bo'shliq bo'shliqning qolgan qismiga qaraganda oqroq ko'rinadi. Bu yerda kontrast qonuni o'ynaydi. Kontrast chiziqlar yaqinidagi qog'oz maydoni yengilroq ko'rinadi, ingichka va siyrak chiziqlarga yaqinroq quyuoqroq ko'rinadi.

2. Chiziq qalinligini o'zgartirish oq qog'oz bilan har xil kontrastni ifodalaydi. Kvadratchalar bir-biriga nisbatan turli xil chuqurliklarda yotganga o'xshaydi, ular ichiga o'ralgan bo'shliqning rangi boshqacha ko'rinadi.

Chiziq qanchalik qalinroq bo'lsa, kvadrat bizga shunchalik yaqinroq va undagi bo'shliq yorqinroq bo'yalgandek ko'rinadi. Kontur urg'usi tasvirlashning eng muhim tomoshabop qonuniyatlaridan biridir [13]. Chiziqli grafika tili yetarli darajada shartli. Shuning uchun uni to'liq idrok etish uchun yuqori kasbiy madaniyat kerak.

Shaklni, uning massasini, fakturasini va yoritilishini aniqroq ko'rsatish uchun tonal ishlov berish qo'llaniladi. Bu tonal ishlov berish va tonni chiziqli o'xshatish – ya'ni shtrixlashdir. Shtrix - qalam yoki peroning qog'ozdagi qisqa harakati. Agar chiziq mustaqil ma'noga ega bo'lishi mumkin bo'lsa, u holda shtrix faqat chiziq bilan yoki boshqa shtrixlar bilan o'zaro ta'sirda ishlaydi.

Chiziq asosan shakl chegaralarini belgilaydi. Shtrixlar birgalikda obyektning hajmli-fazoviy xususiyatlarini ochib beradi. Shtrixning asosiy vazifasi nuqta, ton va rangni yetkazishdir. Ton - qorong'ulik va yorug'lik, kontrast va nyuans o'rtasidagi munosabat tushunchasi [14]. Rang predmetning rangini bildiradi. Chiziqli tasvirdagi ton va rang bir xil vositalar yordamida tasvirlanadi - oq qog'ozda qora chiziq. Shtrix yo'nalishini o'zgartirish tasavvurni o'zgartiradi. Shtrixlar yo'nalishlarining o'zgarishi shartli ravishda rang deb ataladigan tondan farqli yangi sifat paydo bo'ladi.

Qalam va peroda ishlangan tasvirdagi rang turli xil chiziqlar, ularning qarama-qarshi joylashuvi, xilma-xil tabiati bilan ifodalanadi (to'g'ri, uzuq-yuluq shtrixlar va hokazo). Arxitekturaviy loyihaning tasviriy shakli, me'moriy eskiz, me'moriy qalamtasvir arxitektura grafikasining o'ziga xos tili bilan yaratilgan, unga quyidagilar kiradi: shartlilik - obyektning eng muhim xususiyatlarini, uning mazmuni g'oyasini aniqlash (umumlashtirish qanchalik ko'p bo'lsa, tasvir shunchalik shartli bo'ladi); lakonizm - tasvirning sifati, tasvirlash texnikasining soddaligi va tasvir vositalaridan tejamkor foydalanish bilan belgilanadi.

Grafikaning shartliligi, albatta, uni tasviriy tarzda amalga oshirishning lakonizmini nazarda tutadi. Agar shartlilik tasvirning sifat xususiyati bo'lsa, lakonizm uning miqdoriy mohiyatini, uni qurishning ratsionalligini aks ettiradi; Uslub – ma'lum bir davrga xos bo'lgan murakkab qarashlar, didlar va kayfiyatlarni aks ettiruvchi tasvirning ajralmas sifati.

Har bir tarixiy davrda rassomlar, me'morlar, dizaynerlar grafik tilining tabiati o'ziga xos xususiyatlarga ega. Arxitektura grafikasi uslubi ko'pincha progressiv arxitektura maktablarida hukmron bo'lgan g'oyalarni aks ettirgan (Bauhaus, "Vxutemas").

Xulosa. Yuqori darajali mutaxassisning belgilaridan biri - grafik dastxatining shaxsiy uslubi, takrorlanmas chizma, eskiz va qalamtasvir uslubining o'ziga xosligidir. Topshiriqlar darhol bajarilishini talab qilmaydi va darsdan tashqari mustaqil ravishda bajariladi.

Barcha topshiriqlar semestr oxirigacha bajarilishi va oxirgi amaliy darsda topshirilishi kerak bo'lgan portfolioda taqdim etilishi kerak[15]. Ishlar o'qituvchi tomonidan tekshirilishi va imzolanishi, mazmun bo'limi tomonidan belgilangan sarlavhali varaq bilan bog'langan bo'lishi kerak.

Har bir darsda doimiy monitoring olib boriladi. Nazoratning og'zaki va yozma shakllari, shuningdek, nazariy materialni o'zlashtirganlik darajasini ko'rsatadigan o'quv mashqlari qo'llaniladi.

Talabalar fanning har bir mavzusini o'rganib bo'lgach, auditoriya va uyga (mustaqil) topshiriqlarni bajarganliklari haqida hisobot beradilar. Talabaning grafik mashqlarini baholash mezonlari quyidagilardan iborat: kompozitsion yechimning o'ziga xosligi; kompozitsiyaning muvozanati; kompozitsion markazning mavjudligi; grafik va rangli echimlar; rangli dog'larning dekorativligi va ishi; tasvirlarni olishning texnik usullarini bilish; tanlangan motivning stilizatsiya darajasi; bajarilish sifati; asarning badiiy taassurotlari; ish dizayni sifati. Kurs bo'yicha bilimlarning oraliq nazorati semestr oxirida test yoki imtihon shaklida o'tkaziladi.

ADABIYOTLAR:

1. Турсунов, Ш. Ш., & Хамракулов, А. К. (2019). ГРАФИКА САНЪАТИ ТАВСИФИ, БАДИИЙ ИФОДА ТИЛИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ ВА МУАММОЛАРИ. Научное знание современности, (6), 6-10.

2. 2. Турсунов, Ш. Ш., & Махкамов, Г. У. (2016). использование современных педагогических технологий в процессе обучения в целях развития знаний молодежи об изобразительном искусстве. Science Time, (5 (29)), 661-664.

3. 3. Турсунов, Ш. Ш., & Бегматов, Д. К. (2017). Возможности в процессе создания произведения при использовании приёмов и средств композиции. Научное знание современности, (3), 288-291.

4. 4. Турсунов, Ш. Ш. (2017). Условность и выразительность в произведениях искусства графики. Научное знание современности, (3), 284-287.

5. 5. Турсунов, Ш. Ш. (2016). Использование новых педагогических технологий в процессе художественного образования. Science Time, (2 (26)), 554-556.

